မာတိကာ

– အမှာ (ဦးမောင်မောင်ကြီး၊ အငြိမ်းစား မြန်မာစာပါမောက္ခ)	၉
– ကိုတံငါကို ဖန်တီးသူ (မနုဖြူ ကျော်ထွန်း)	၁၄

အပိုင်း [၁]

ကိုတံငါ ဝတ္ထုတိုများ

၁။ ကိုတံငါ	၁၉
၂။ ဖားပါလျှင် တစ်ကောင်ပေးပါ	၄၄
၃။ အင်း လေလံ	၆၈
၄။ ငါးရစ် တက်ချိန်	၉၁
၅။ မိုးဦးကျ	၁၃၂
၆။ ဥပုသ်သည်	၁၄၅
၇။ မိုက်သမား	၁၆၂
၈။ မိုးနှောင်းကာလ	၁၈၃
၉။ နတ်ကနားပွဲ	၂၀၂
၁၀။ ငါးနောက်သွား	၂၂၀
၁၁။ အထင်တော် လွဲလို့ရယ်	၂၂၇
၁၂။ ဘိန်း ပုန်းစား	၂၃၈
၁၃။ မြစ်တွေး ကွန်သံ လန့်တည်လေး	၂၅၄
၁၄။ ဟိုချိ ဒီချိ မန်ကျည်းချိ	၂၇၀
၁၅။ အဟော သုခ	၂၉၀
၁၆။ သူတို့ဇာတာ	၃၀၅
၁၇။ ငါးဆီ	၃၂၃
၁၈။ စိုးလှပါတယ်	၃၄၀
၁၉။ ဈိုင်းကျွန်းအင်းသားကြီး ဖိုးရွှေသီး	၃၅၇
၂၀။ နှာခေါင်းနှင့် ကျည်ပွေ့	၃၇၁

အပိုင်း [၂]

ပီတိရိပ် ဝတ္ထုတိုများ

၁။ လင်းလှပါပြီ	၃၈၄
၂။ ခွပ်လိုက်ကြစို့ သူငယ်ချင်းရယ်	၃၉၆
၃။ အကွိအင်းသွား ရေလာ	၄၃၀
၄။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား	၄၅၅
၅။ မိန်းမ မီးနေ	၄၇၉
၆။ ခဲဖိုး	၄၉၁
၇။ မွေးမေလေးတော် သူ စိတ်ဆိုးလို့	၅၀၉
၈။ ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော	၅၂၄
၉။ ပီတိရိပ်	၅၃၈

အမှာ

ကြယ်နီ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထိုသို့ ဖော်ပြရာ၌ သူ့စာထဲမှ သူ့ရည်ရွယ်ချက်ကိုသာ ဖော်ပြလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူ့ရည်ရွယ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

သူသည် လူလိုကျကျ နေထိုင်စားသောက်၍ လူ၏ စည်းစိမ်ခံချင်သော လူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို လူ့အခွင့်အရေးတွေ ဆုံးရှုံးခဲ့သော၊ ဆုံးရှုံးဆဲဖြစ်သော၊ ဆုံးရှုံးလတ္တံ့သော လူချင်းမတူသည့် လူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

အဲဒီလို ဘယ်သူ့အမွေခံပစ္စည်းမှ မဟုတ်ဘဲ သူ့အလို အလျောက် ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေတဲ့ ဒီရေပြင်ကြီးကို နယ်နိမိတ်ကန့်သတ်ပြီး ပစ္စည်းချမ်းသာတဲ့ အင်းသားကြီးများကိုသာ ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှု ခွင့်ပြုထားလို့ တို့လို ပိုင်ဆိုင်စရာ ရေတစ်ကွက်မှ မရှိတဲ့ အင်းမဲ့အိုင်မဲ့သမားတွေ ဝေါ်ပြတ်နေရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီရေပြင်ကို ဘုံပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ်နဲ့ တို့လို တံငါလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းအဖြစ် ရှာဖွေ စားသောက်နေတဲ့ အင်းမဲ့အိုင်မဲ့ သမားတွေကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ခွဲဝေပေးရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။

အသုံးအတွက် မဟုတ်တော့ဘဲ အမြတ်အတွက်သာ ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ကုန်စည်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း ပြုလိုကြတော့သည်။ ဤသို့ အမြတ်ကိုသာ ရှေးရှုသည်နှင့်အမျှ အရင်းမှ အမြတ်၊ အမြတ်မှ အရင်းအဖြစ် သူတို့ လူနည်းစုများထံ စုပုံသွားသောအခါ ရိုးသားသော လူများစုသည် မွဲစည်းမဲ့ လူတန်းစား အဖြစ် ဝေါ်ပြတ်ကုန်တော့သည်။ ဝေါ်၍ မသေလိုသောအခါ

မတရား ခြယ်လှယ်လျက်ရှိသော အရင်းရှင်စနစ်အောက်သို့ ပြားပြားမှောက် ရောက်ရတော့သည်။

ခင်ဗျားတို့ကို စော်ကားထားတဲ့ တံငါဥပဒေကို တိုက်ဖျက်ဖို့ မလုံးပန်းဘဲ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ အဖြေကိုသာ စမ်းတဝါးဝါး လိုက်ရှာနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ခင်ဗျားတို့ ကံကိုသာ ယိုးမယ်မဲ့ရင်း၊ နတ်ကိုသာ ပသရင်း၊ ဇာတာကို စစ်ဆေးရင်း၊ ဗေဒင်ကိန်းခန်းများ ကြည့်ရှုရင်း၊ ယတြာချေရင်းနဲ့ ဝေါ်ကြ မွဲကြ သေကြဦးပေါ့ဗျာ။

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ကြယ်နီ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို လေ့လာပါလျှင် ကြယ်နီသည် …

တံငါသည်တို့၏ လူနေမှု အဆင့်အတန်းကို မြင့်တင်လိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြသည်ကို တွေ့ရမည်။

တံငါသည်တို့ လုပ်ငန်းအတွက် အင်းအိုင်တို့ကို သတ်မှတ်ခွဲဝေ ပေးစေလိုသော အာသီသ ပြင်းပြသည်ကိုလည်း မြင်ရမည်။

တံငါသည်တို့အပေါ် မတရား ခြယ်လှယ်နေသော အမြတ်ကြီးစား ခေါင်းပုံဖြတ် ကုန်သည်၊ ပွဲစားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ပစ်စေလိုသော စေတနာ ပြင်းပြသည်ကိုလည်း မြင်ရမည်။

ထိုသို့သော သူ့ဆန္ဒ သုံးခုကို အထ မြောက်အောင် တံငါ ဥပဒေကို တိုက်ဖျက်ပစ်မှသာ တံငါသည်လောကသည် လူချင်းတူ၊ သူနှင့်မျှ ဖြစ်မည်ကို ရိပ်ခြည်ပြသော သူ့ခံယူချက်ကိုလည်း မြင်ရမည်။

ကြယ်နီသည် သူ့ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်အောင် သူ့စာများတွင် တံငါသည်တို့၏ လက်ရှိ အခြေအနေကို သရုပ်ဖော်သည်။ တံငါသည်တို့၏ နေရေး၊ စားရေး၊ ဝတ်ရေးတို့ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြသည်။ တံငါသည်တို့၏ စကား အပြောအဆို၊ အလေ့စရိုက်၊ ဓလေ့ထုံးစံတို့ကိုလည်း ခြယ်မှုန်းထားသည်။ တံငါလုပ်ငန်း အထွေထွေ၊ တံငါလုပ်ငန်း ကိရိယာ၊ တံငါသည်တို့၏ ကြိုးစားမှု အတန်တန်ကိုလည်း တင်ပြသည်။ တံငါသည်တို့၏ ဘာသာရေး ကိုင်းရှိုင်းမှု၊ တံငါသည်တို့၏ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေမှု၊ တံငါသည်တို့၏ အချစ်ရေး ဆန်းကြယ်မှု၊ တံငါသည်တို့၏ သဘာဝဟာသ၊ တံငါ

သည်တို့၏ အယုံအကြည် အစွဲအလမ်းတို့ကိုလည်း ထောင့်အနှံမှ တင်ပြသည်။ တံငါ ဝန်းကျင်တွင် တွေ့ရမြင်ရသော ငါးမျိုးစုံတို့၏ သဘာဝသာမက အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်များ၊ နွားများ၊ ဖားများ အကြောင်းကိုပင် စိတ်ဝင်စားဖွယ် တင်ပြသည်။

တံငါသည်တို့၏ ဘဝအတွေ့တွေ့ကို သရုပ်ဖော်နေသည့် အကြားအကြား၌ပင် တံငါသည်တို့၏ လုပ်အားကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသည့် ကုန်သည်၊ ပွဲစား၊ အရင်းရှင်များကို ယှဉ်ပြသည်။ တံငါ လုပ်ငန်း မလုပ်သာအောင် အဟန့်အတား ပြုကြသည့် အင်းသားကြီးများ၊ အင်းအင်စပိတ်တော်များ၊ အင်းအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၏ သဘာဝ သရုပ်ကိုလည်း ဖော်ထုတ်တင်ပြသည်။

တံငါသည် လူတန်းစား၏ အဆင့်အတန်းကို ကရုဏာထား၍ မြင့်တင်လိုပါလျှင် တံငါသည် ဥပဒေကို တိုက်ဖျက်မှသာ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြင်မည်ကိုလည်း အလျဉ်းသင့်တိုင်း အကြံပြုသည်။

ကြယ်နီသည် သူ တင်ပြလိုသော အကြောင်းအရာ၊ သူ တင်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက်များကို ကရားရေလွှတ် ဝေဝေဆာဆာ ရေးပြရာ၌ သူရေးပြသော စကားပြေ အရေးအသားသည် ရှင်းပါသည်။ ပေါ်လွင်ပါသည်။ ပြေပြစ်ပါသည်။ သူ့စာများသည် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးသော ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော စာများ ဖြစ်ပါသည်။ သရုပ်ဖော်ရေးနည်း၊ ဖြစ်စဉ်ပြရေးနည်း၊ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြရေးနည်း၊ ကျိုးကြောင်းပြ ရေးနည်းတို့ဖြင့် စကားပြေရေးနည်း လေးမျိုးစလုံး အကျိုးဝင်အောင် သူ့နေရာနှင့်သူ အံဝင်ခွင်ကျ ရေးသော စာများလည်း ဖြစ်ပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်း အနေဖြင့်လည်း တံငါသည်တို့ နှုတ်ဖျားမှ ထွက်သော အသုံးအနှုန်းကို တိကျမှန်ကန်စွာ သုံးပါသည်။ တံငါသည်တို့၏ ဝေါဟာရကို မှန်ကန်စွာ သုံးပါသည်။ တံငါသည် လောကက တံငါသည်တစ်ဦး ရေးသကဲ့သို့ တံငါသည် စာပေ ပီသပါပေသည်။

ကြယ်နီ၏ ထူးခြားချက် တစ်ရပ်မှာ ရိုးရာစဉ်လာ မြန်မာ ဓလေ့ထုံးစံများ၊ ရှေးစာကြီးပေကြီးများကို ဆီဇလျော်ရာရာ ထည့်သွင်း အသုံးချတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါ သည်။

ကြက်သံကို ဗဟိုပြုခဲ့သော ရိုးရာစဉ်လာ မြန်မာ့ဓလေ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အိပ်တန်း တက်ချိန်၊ သူငယ်အိပ်ဆိတ်၊ သက်ကြီး ခေါင်းချ၊ လူလင်ပြန်ချိန်၊ သန်းခေါင်ကြက်၊ ကြက်ဦးတွန်၊ လင်းကြက်ဆော်ချိန်တို့ကို နာရီဖြင့် တိတိကျကျ ဖော်ပြ ပညာပေးပါသည်။

ရှေးသူဟောင်းတို့ နေကိုကြည့်၍ နေထွက်တစ်ပြု၊ နေထန်းတစ်ဖျား၊ ဆွမ်းခံပြန်ချိန်၊ နေမွန်းတည့်၊ နေမွန်းတိမ်း၊ နေစောင်းတကျ၊ နေစွယ်ကျိုး၊ နေအေး၊ နေဝင်ရီတရော အချိန်များကိုလည်း နာရီဖြင့် တိတိကျကျ ဖော်ပြ ပညာပေးပါသည်။

ကဆုန်ရေရှူး၊ ရေဦးရေလွှင်၊ ရေသမင်ကလေးများ အကြောင်းကို ဖော်ပြရာ၌ ကြယ်နီသည် သူ့စာကို ခိုင်ခံ့ရန်အတွက် မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မာဃဒေဝလင်္ကာသစ်မှ ပုဗ္ဗော ဝါဒခန်းကို ကိုးပြပါသည်။ ပုဗ္ဗောဝါဒခန်း စာမျက်နှာ (၁၆၉)သို့ လှန်ကြည့်ပါ ဟူ၍လည်း ညွှန်ကြားပါသည်။ စာသားကိုပင် "ပမာ ထင်ရှား၊ သူကောင့်သားမှ၊ ယဉ်ပါးအဟုတ်၊ သူယုတ်၏သား၊ ရမ်းကားတတ်စွ၊ မိုက်မာနနှင့်၊ ဒေါသဟုန်ဟုန်၊ တဖျင်သုန်ဖြင့်၊ နယုန်ရေရှူး၊ ရေဦးရေလွှင်၊ ရေသမင်သို့၊ လျှင်လျှင်ဟုပ်ဟုပ်၊ သိမ်းချုပ်မတည်း၊ လိမ္မာနည်း၏" ဟု ပညာပေးပါသည်။ ဖတ်ရသူအဖို့ ချက်ကျလက်ကျ ပညာရ၍ ဗဟုသုတ တိုးပါသည်။

ငါးနောက်သွား အကြောင်းကို ဖော်ပြရာ၌လည်း ဘကြီးတော် ဘုရား (ဝါ) ရွှေဘိုမင်း လက်ထက်က စာဆိုတော် ဦးလွမ်းပြေ၏ တောင်သမန်အင်းဘွဲ့ကို ကိုးပြပါသည်။ စာသားကိုပင် မင်းလွင်မှိုင်းအုံ့ အစချီပြီးလျှင် "ငါးတန် ငါးတန် ငါးခုံးမ၊ ငါးလူးသမီး၊ ငါးလဲကြီးကို၊ ဇနီးမတော်ရတည့်လေး။ မှင်စငယ်လေးများလျား၊ ငါးနောက် ငါးနောက်သွား၊ ကမ်းနားဖို့မျှ ပြီကြလေ။" ဟူ၍ တစ်ပုဒ်လုံးကို အစမှ အဆုံးတိုင် ဖော်ပြ ပညာပေးပါသည်။ ဖတ်သူအဖို့ စာအမြင် ဗဟုသုတ တစ်ခု တိုးရပါသည်။

ရေအောက်သို့ငုပ်၍ ငါးဟု အထင်မှားကာ မြွေကို ကိုင်ဆုပ်ဖမ်းမိသော တံငါသည် ကိုဖိုးငွေအကြောင်းကို ရေးရာ၌လည်း သျှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော် ပြုစုခဲ့သော ဆုတောင်းခန်းပျို့ကို ကိုးပြန်ပါသည်။

"ဆယ်လဲအစောက်၊ ရေထဲအောက်သို့၊ တုတ်ချောက်စုပ်

စုပ်၊ စုံးစုံးငုပ်၍၊ စမ်းစုပ်သရော်၊ သူပေါ်စိမ်းစား၊ တံငါသားလျှင်၊ လည်ကြားသုံးရစ်၊ မည်းချစ်ရင်ပြောက်၊ ရေမြွေဟောက်ကို လန့်ခြောက်မရှိ၊ ငါးဟုမိ၍၊ လည်စိကိုင်ဆုပ်၊ ဝမ်းသာရုပ်ဖြင့်၊ သူနှုပ်ကျွန်လျှော်၊ ကြည့်လျက်ပေါ်သော်၊ မြွေကတုံးတုံး၊ အလူဆုံးဟု၊ နှလုံးမဆုံ၊ ရင်တီးအုံ့သို့" ဟူ၍ စာကြီးပေကြီးကို အထောက်အထား ပြုပြန်ပါသည်။ ဖတ်ရှုသူအဖို့ စာပေဗဟုသုတ တစ်မျိုး တိုးရပြန်ပါသည်။

ကြယ်နီသည် တံငါလောကကို စက်ဆုပ်စရာ၊ ရွံစရာ၊ သနားစရာ၊ ထိတ်လန့်စရာ၊ ရယ်စရာ၊ ကြည်နူးစရာ၊ လွမ်းစရာ၊ မချင့်မရဲ ဖြစ်စရာ၊ မုန်းစရာ၊ ချီးကျူးစရာအဖြစ် ရသအမျိုးမျိုး ခံစားရအောင် အသွင်အမျိုးမျိုး ဖော်ပြသောကြောင့် ကြယ်နီ၏ စာသည် ရသမြောက် စာပေဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

တံငါလုပ်ငန်း၊ တံငါဝေါဟာရ၊ တံငါ့ဓလေ့၊ တံငါ့စရိုက်တို့ကို ရှုထောင့်အထွေထွေမှ တင်ပြရုံသာမက စာကြီးပေကြီး အကိုးအကား၊ ရိုးရာစဉ်လာ မှတ်သားစရာများကိုလည်း တင်ပြသောကြောင့် သူ့စာကို သုတစာပေဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

ခြုံရုံ သုံးသပ်ကြည့်သော အခါ၌မူ ကြယ်နီ၏ စာသည် သုတ ရသမြောက်သော စာပေဖြစ်သည်ကို အထင်အရှား မြင်ရပါသည်။

စာဖတ်သူအဖို့ သုတ ရသမြောက်သော စာပေကို ဖတ်ရရုံသာမက မြန်မာတို့၏ အဓိက စားသုံးကုန် တစ်ခုဖြစ်သော ငါး၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်တို့ အကြောင်းနှင့် ထိုပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်သည့် တံငါလုပ်သားကြီးများ၏ ဘဝကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်ရသဖြင့် ကြယ်နီကို များစွာ ချီးကျူးမိပါသည်။ မြန်မာစာပေလောကတွင် ကွက်လပ်ဟာနေသော တံငါစာပေ ကဏ္ဍသစ်ကို ဖြည့်တင်းပေးလိုက်သောကြောင့်လည်း ကြယ်နီကို များစွာလေးစား ဂုဏ်ပြုမိပါသည်။

မောင်မောင်ကြီး

အငြိမ်းစား မြန်မာစာပါမောက္ခ

ရက်စွဲ– ၁၁၊ ၁၊ ၇၅ ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံ တက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်။